

Bedrijven maken combinatie arbo en milieu makkelijk

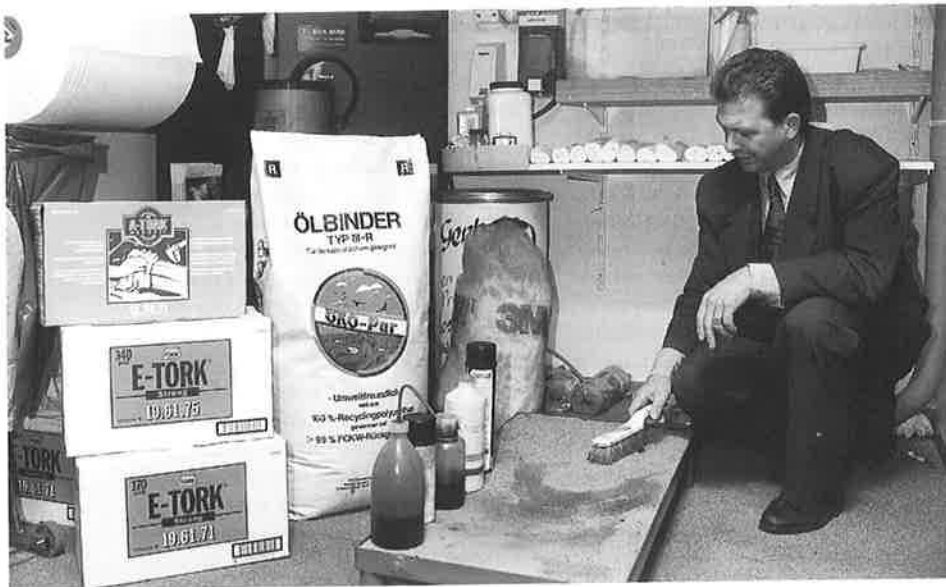
Erik Pennekamp

Als arbo en milieu geen broer en zus zijn, dan toch zeker neef en nicht. De overeenkomsten zijn al duidelijk als de theoretische zorgsystemen naast elkaar liggen. Maar als bedrijven de praktische invulling voor hun rekening nemen dan zijn de familietrekjes wel erg opvallend. Twee initiatieven uit de arbohoek die bedrijven soepel van hun afvalstromen afhelfen maken dat duidelijk.

Kimberly-Clark, onder andere leverancier van poetsdoeken, heeft zoals iedereen behoefte aan een groen imago. Het bedrijf doet dan ook veel om het negatieve beeld dat gebruikers van wegwerpmaterialen hebben bij te stellen. Weggooien staat voor veel mensen immers gelijk aan verspilling van grondstoffen en energie, gigantische afvalbergen of dioxinelozende vuilverbrandingsinstallaties. Om dat negatieve beeld te corrigeren organiseert Kimberly-Clark milieustrainingen, in samenwerking met afvalverwerker RNN, het Recycle Nederland Netwerk. Deelnemers krijgen alles uitgelegd over herplant van bossen (500 miljoen bomen alleen al in Zweden), hergebruik van gerecycled materiaal (sommige tissues bevatten niet meer dan 12% nieuwe vezels), de absolute ongeschiktheid van tropisch hout voor de papierindustrie, nieuwe verpakkingstechnieken en water- en energiezuinige productieprocessen. Ook afvalpreventie, scheiding van afvalstromen, hergebruik van reststoffen en inzameling en verwerking van afval komen aan de orde. De prachtige, acht punten tellende milieuedragscode waar alle werknemers van Kimberly-Clark zich aan horen te houden blijft evenmin onvermeld. Maar het blijft niet bij woorden. Kimberly-Clark en RNN hebben een systeem ontwikkeld om de gebruikte disposable produkten gescheiden in te zamelen, op te halen en zo veel als mogelijk te recyclen.

Papieren tijger

Ondernemingen en instellingen kunnen op deze manier tegen een gereduceerd tarief en met weinig inspanning bedrijfsafval, reststoffen en chemisch afval af laten voeren en verwerken. In samenwerking met de milieucoördinator van een bedrijf worden de behoeften op de werkvloer geïnventariseerd, de benodigde

De demonstraties in de vrachtwagen zijn vooral bedoeld voor degenen die met de produkten gaan werken.

Foto: Reina de Vries

uitrusting wordt geleverd en de logistiek wordt ontwikkeld. In Noord en Zuid Holland en in Utrecht is inmiddels de Verordening bedrijfsafvalstoffen van kracht. Hoewel deze tijger voorlopig nog van papier gemaakt lijkt te zijn, is het moment dat het brullen echt zal beginnen niet meer veraf. Het afval met een teveel aan recyclebare stoffen zal dan door de stort of de verbrander worden geweigerd, met alle kosten vandien. Of één van de motto's van RNN ('van kosten naar opbrengst') helemaal te realiseren valt is te betwijfelen, maar dat ondoordacht omgaan met afval in de nabije toekomst tot hoge bedrijfskosten zal leiden klopt wel. Ook een ander motto ('afval bestaat niet') ronkt een beetje. Maar de basisgedachte is duidelijk: denk aan het milieu en denk aan je portemonnee.

Economisch en ecologisch

De in rap tempo om zich heen grijpende problemen en verordeningen op het gebied van milieu hebben directeur Gerard Cramer van de regionaal werkende grossier in veiligheidsprodukten en bedrijfskleding Gerba Noord op de gedachte gebracht de milieuservice van zijn bedrijf uit te breiden. Sinds kort is Gerba Milieu dan ook landelijk bezig een plaatsje onder de zon te veroveren. Gerba Noord in Emmen, al vijfenhalf jaar het snel opgroeiende zusje van Gerba in Dongen, voert schoon aan en vuil weer af. In samenwerking met 3M Nederland (absorptiematerialen), Mölnlycke (poetsdoeken, tissues etc.) en afvalverwerker BFI organiseert Gerba Noord een manier om het chemisch afval voor een aantrekkelijk tarief en zonder kopzorgen om de papier-

winkel verantwoord af te kunnen voeren.

Met een speciaal ingerichte demonstratie-vrachtwagen bezoekt Gerba Noord bedrijven. De demonstraties met de verschillende produkten zijn niet alleen bestemd voor de inkoper of de chef van de werkplaats, maar vooral ook voor degenen die ermee moeten gaan werken. 'Als een werknemer weet dat een bepaald produkt goed is voor de portemonnee van de baas en het milieu, maar onhandig om mee te werken, dan zal hij het niet gebruiken', is de ondervinding van W. Hofman, inkoper van Norit in Klazienaveen. 'De eisen die wij aan produkten stellen gaan dus verder dan economisch of ecologisch, daar komt gebruiksvriendelijk zeer zeker bij.'

Gerecyclede PUR

Bij het voorkomen van al te veel kilo's afval, en dus een hoge verwerkingsprijs, speelt Gerba Noord een rol. Lichte, sterke celstof poetsdoeken bijvoorbeeld zitten in het leveringspakket. De traditionele zware garagegrit voor de absorptie van olie is vervangen door het uiterst lichte, van gerecyclede PUR uit koelkasten gemaakte absorptiemiddel Eco-Pur. Niet alleen olie en vet, maar ook zuren en andere chemicaliën worden in snel tempo opgenomen. Dit brengt een aanzienlijke besparing met zich mee. Niet alleen vanwege de aanschaf, maar vooral vanwege de nog steeds stijgende kiloprijzen voor de verwerking van chemisch afval. 'Dertig liter olie opruimen met garagegrit levert al snel negentig kilo chemisch afval, met na verbranding ook nog een behoorlijk grote asrest. Het is in aanschaf dan wel duurder, maar diezelfde dertig liter olie ruim je met acht kilo absorberend op, met een zeer lage asrest', aldus Cramer.

Naast Eco-Pur bestaat een minstens zo wonderlijk materiaal, Chem-Sorb geheten. Het spul, dat na opname van de verontreiniging weer helemaal droog is, wordt vervolgens op de zeef van een verrijdbare voorraaddispenser geschepd. Zwerfvuil en verzadigde Chem-Sorb blijven liggen, maar het onverzadigde spul valt als fijn zand in een bak en kan een volgende keer gewoon opnieuw worden gebruikt. Op deze manier wordt alleen afval afgevoerd dat volledig verzadigd is.

In de demonstratievrachtwagen is een werkvloer nagebootst. Het opruimen van de verschillende vormen van vervuiling, waaronder de vervuiling die in het bezochte bedrijf van belang is, wordt uitgebreid getest.

Daarbij speelt ook de Olievreter een rol. Deze vloeistof wordt opgebracht op een met olie doordrenkt oppervlak, zoals een betonnen vloer. Het biologisch afbreekbare spul trekt de olieverontreiniging naar boven, waarna een absorptiemiddel aan de slag kan. Ook bij ongelukken waarbij brandweer of politie olie op bijvoorbeeld asfalt moeten opruimen, kan dit produkt al dan niet in samenwerking met een absorptiemiddel uitkomst bieden.

Crossen

Cramer hoopt binnenkort definitief bericht te krijgen over de levering van een machine voor bodemsanering. Een hoeveelheid grond wordt in dat apparaat doordrenkt met de Olievreter, die er dan vervolgens met olie en al weer wordt uitgespoeld. Een verwerkingssnelheid van rond de 35 m³ per uur moet volgens hem haalbaar zijn. In ieder geval zijn de motorcrossers van de KNMV al om: Iedere wedstrijdmarshall beschikt over een zogenaamde spillkit met de Olievreter om de olieverontreiniging die nou eenmaal met crossen samenhangt snel en afdoende op te kunnen ruimen. Daarnaast ontwikkelde Cramer, zelf enthousiast motorliefhebber, een sleutelmat: water- en motorbestendig en olie-absorberend. Gesleutel voor, tijdens en na de cross-evenementen kan zonder vervuiling plaatsvinden. Zelfs de motorcross wordt nog eens milieuvriendelijk.

De milieuservice van Gerba Noord gaat verder dan het aanbieden van produkten. 'Binnenkort moet ieder bedrijf een milieuzorgsysteem draaiend hebben. Dat hangt samen met de Hinderwetvergunning. Wij helpen bedrijven gratis met adviezen. Natuurlijk niet uit idealisme, wij willen het gunnen van de klant creëren.'

Het voordeel van een regionaal werkend bedrijf blijkt als Cramer het terrein van Norit verlaat. De portier houdt hem staande met wat klachten over de zweterigheid van zijn uniformjasje. 'Klopt. Je had een van de eerste exemplaren. Maar kom zaterdag maar even langs, dan regelen we wel even wat.'

Arbo

Arbocoördinatie

Decker & Noordhoek Nederlands arbo-opleidingscentrum organiseert de zesdaagse praktijkcursus arbocoördinatie. Deze cursus speelt in op de behoefte in bedrijven en instellingen aan functionarissen die met behulp van hun specifieke kennis in staat zijn om structuur en samenhang in arbotaken aan te brengen. Deelnemers hebben aan het einde van de cursus kennis en inzicht in: de arbocoördinatie-taken; de voorwaarden waarbinnen moet worden geopereerd en de wijze waarop aan de functie invulling dient te worden gegeven; de geldende wettelijke bepalingen en Europese richtlijnen; risico-inventarisatie en -evaluatie; overlegstructuren, de wijze van samenwerken en de rapportage binnen de organisatie; systematische aanpak van voorlichting en onderricht. De cursus vindt plaats in Noordwijkerhout op 29, 30 september en 13, 14, 27, 28 oktober 1993. Tevens vindt er een cursus plaats op 3, 4, 17, 18 november en 1, 2 december 1993, alsmede op 10, 11, 24, 25 november en 8, 9 december 1993.

Inf.: Decker & Noordhoek Nederlands arbo-opleidingscentrum, Postbus 234, 3300 AE Dordrecht. Tel. (078) 179493. Fax (078) 185076.

Omgaan met Asbest

Deze cursus heeft als doel de wet- en regelgeving omtrent asbest te vertalen naar de praktijk van het herkennen, verpakken, inzamelen en storten van asbest. Ingegaan wordt op de voorschriften die zowel gelden voor bouwplaatsen en stortplaatsen, als voor verpakking en vervoer. Tevens wordt het verschil tussen het asbesthoudende afval van sloopwerkzaamheden van huishoudens besproken en hoe de structuur van inzameling van asbest uit huishoudens opgezet kan worden. In workshops zal praktisch worden geoefend met de begeleiding van een sloopproject waar asbest wordt aangetroffen en met het opstellen van een plan van aanpak hoe asbest (uit huishoudens) verwijderd, ingezameld en aangeleverd dient te worden. De cursus vindt plaats op 28 oktober en 4 november 1993 in Utrecht.

Inf.: Arboplan, Emmastraat 28, 1075 HV Amsterdam. Tel. (020) 6716121. Fax (020) 6646306.